Ч. 341 (14.236). Львів, субота 21. грудня 1935. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem Р. LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 149.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Англія не змінила свого становища до Ліги Націй.

НАФТОВІ САНКЦІЇ НА ОВИДІ.

ЛЬОНДОН, 20. 12. ПАТ. Вчорашню дебату замкнув опінюючі від уряду канцлер скарбу Невіль Чемберлен. З його промови замітні два уступи: 1) щодо можливого поширення заборони вивозу зброї до Італії на нафту, то канцлер скарбу заявив, що, якщо Ліга Націй вирішить, що треба застосувати нафтові санкції та якщо вони будуть корисні, Англія застосується до рішення Ліги.

2) Щодо відновлення договору 4 великодержав Чемберлен заявив: Як найрішучіше заперечую, будьоби між Льондоном, Парижем, Берліном і Римом відбувалися тепер розмови про реформу Ліги Націй та заступлення її якимсь іншим органом у роді директорії 4-ох великодержав і т. п. Вістки про це безосновні. Становище британського уряду до Ліги Націй ніяк не змінилося.

Японський імперіялізм доведе до війни зі Зл. Державами.

НЮ ЙОРК, 20. 12. ПАТ. Сенатор Пітман, голова комісії закордонних справ сенату гостро накинувся у промові на Японію, закидаючи їй імперіялістичні пляни. По Китаю, говорив сенатор, Токіо схоче заволодіти Филипинськими островами. Тоді Зл. Держави будуть змушені до війни, що вирішить долю Пацифіку. Велика Британія розуміє цю небезпеку й тому хотіла би вицофатись з абісинсько-італійського конфлікту.

Відкинули британські морські пропозиції.

ЛЬОНДОН, 20. 12. ПАТ. Пропозиції британської делеґації на морську конференцію вдруге передали під розгляд, бо французькі, італійські, та японські делеґати домагались, щоб їм пояснити низку точок. Офіціяльно японці не відкинули британського пляну, але дали зрозуміти, що цей плян їм не подобається, бо у практиці означує привернення пропорційної системи між поодинокими фльотами.

Абісинські тактичні пляни.

За всяку ціну перервати італійський фронт.

ПАТ оголошує такий комунікат про положення на африканських фронтах 19 грудня:

Після дводенних завзятих і кривавих боїв на північнім фронті над рікою Такасе, тепер спокійно. Італійські літаки відбували розвідчі лети та бомбардували ворожі відділи в долині ріки Такасе.

Англійські джерела повідомляють, що 5 італійських літаків, які виструтували з Ассабу, кружляло над районом озера Гаік у віддалі 30 км. на північний захід від Дессіє. Негус був в околиці цього озера минулого тижня. Здається, що літаки хотіли зібрати інформації про дальші рухи негуса.

35 АБІСИНСЬКИХ ВОЖДІВ СКЛАЛО ЧОЛОБИТНЮ ІТАЛІЙЦЯМ.

АСМАРА, 20. 12. ПАТ. Про чолобитню, що її склали провідники кількох оґаденських племен у Горагаі, італійська влада повідомляє, що цю чолобитню Італії зложило 35 вождів із Рер Абдуллягом на чолі. Ці вожди мали 500 дружинників. Водночас чолобитню італійцям зложив начальник одного племени у Герльоґубі Могамад Ейбе, який прирік, що перетягне до італійців Рера Ісака з Оґадену.

АБІСИНСЬКА ТАКТИКА.

АДДІС-АБЕБА, 20. 12. ПАТ. Досі нема тут подрібних звітів про стратеґічні операції на фронті Тіґре. Нема сумніву, що положення обох противників дуже змінилося. Абісинські війська хочуть окрилити італійців з обох сторін: рас Сеюм хоче заскочити праве крило. Його маневр викликав бої над рікою Такасе, що тревали два дні. Рас Касса пробує обійти ліве італійське крило на захід від Макале. Думають, що тому, що на правому крилі є більше абісинців, італійці будуть мусіти відступити на цім фронті.

АБІСИНЦІ ХОЧУТЬ ПЕРЕРВАТИ ІТАЛІЙСЬКИЙ ФРОНТ.

АСМАРА, 20. 12. ПАТ. Італійська ґазета „Нуова Ерітреа" перестерігає, щоб не надто вірити поголоскам про положення на фронтах. Щоправда — пише ґазета — не можна дати подрібних вияснень, але можемо ствердити, що для італійців усе йде як найкраще в Африці й Европі. Бої над Такасою спричинило те, що абісинці за всяку ціну хотіли здобути якийсь стратеґічний успіх, щоб поліпшити своє диплььоматичне положення. Абісинці зачали наступ на всьому північному фронті від ріки Сеґіт аж до Макале, щоб перервати італійський фронт. Одиноке місце, де змогли сфорсувати ріку Такасе, це Маі-Тімшет, але й там зустрінулись зі сильним опором двох італійських кольон.

БОІ НА ФРОНТАХ.

РИМ, 20. 12. ПАТ. Аґенція Стефані повідомляє з Дольо, що діяльність італійських летунів на південнім фронті дуже оживлена. Вчора італійські летуни бомбардували передні абісинські відділи на північ від Дольо. Армія раса Дести та головні і сили віддалені на кілька днів маршу від італійських позицій.

Стефані подає з Джібуті: Воєнний виряд для Абісинії приходить щораз скоріше через пристані Зайля і Бербера. Його перевозять на воєнних британських автах.

АДДІС-АБЕБА, 20. 12. ПАТ. З північного фронту приходять вістки, що у провінції Шіве ведуть завзяті бої. Абісинці борються незвичайно завзято. Мета абісинської акції відбити святі міста Адуу й Аксум. Втрати по обох боках великі.

При змін адреси просимо подавати й стару адресу.

Мозаїка типів.

Варшава, 18. грудня 1935.

„Великий процес" — розвів руками оборонець, на виправдання своєї стилістичної форми, в яку вбрав одно зі своїх відкинених питань. За спробу квестіонувати правильність рішення трибуналу (бо так трибунал інтерпретував ту увагу), оборонець заплатив 200 зол. кари, — а проте зацитовані два слова залишаються як перша найбільш ядерна точка характеристики варшавського процесу ОУН з 1935. року. Великий процес, бо йде у ньому про велику річ, — не тільки про особу вбитого польського міністра, але й про кусень історії українського народу, про траґедію української молоді, про шляхи політичної думки у теорії і практиці — і української і польської. Великий процес, — бо орудує великим матеріялом, — і описаним і людським.

Судова саля цього процесу це терен невичерпаних психоаналітичних студій. Колиб талановитому портретистові вільно було робити шкіци, то мабуть зібрав би їх цілу низку: цілу низку характеристичних лиць, постатей, характеристичних мімічних сцен та жестів. Мозаїка типів, яка видніє на тлі цього процесу, торкається всіх заінтересованих сторін: представників прокуратури (двох їх — але які вони ріжні, які цілком протилежні, хоч обидва маркантні, людські типи), членів трибуналу, що зрештою досі, крім предсідника, зі словом не відзивались, трьох лавок підсудних, що самі творять ґалерію типів (хоч усі більш-менше в одному віці й усі так чи инакше причасні до одної справи, за яку спільно відповідають), лавки журналістів, серед яких маємо байдужих судових справоздавців, і молоденьких адептів того фаху і сивих ветеранів, і людей, наставлених на „сензацію" і політиків, які пишуть тільки частинку відомостей, — і preріжні типи нечисленної публики, серед якої є майже постійно один міністер першого післятравневого уряду і один із найчільніших польських драматичних артистів і члени рідні підсудних, з яких кожний ріжно реаґує на хід розправи, і високі урядовці ріжних ресортів влади. Але мабуть найбагатша мозаїка типів — це довга черга свідків, що пересунулась по судовій салі.

І коли писати про членів прокуратури, трибуналу, ба навіть підсудних чи представників преси, це — із причин аж надто зрозумілих — не зовсім сьогодні зручно, чи — не дивлячись відповідного слова — просто і для автора і для часопису не зовсім... безпечно, то таки найлекше приглянутись ґалерії типів із цієї останньої катеґорії: з катеґорії свідків.

Переслухано 112 осіб, з того 85 поляків і 27 українців. Із них 16 осіб перебуває у вязниці (15 українців і одна полька, всі перші „політичні", остання за кримінальний проступок), — 5 засуджених (плюс 1 згадана полька) й 11 у слідчій вязниці. Крім безпосередньо переслуханих на салі розправ — відчитано зізнання 36-ти неприсутних свідків (із них 3 українців), які з ріж-

вих причин не явились (одна особа померла, деякі прислали лікарські свідоцтва, дехто виїхав за кордон, інші просто не приїхали). Прокураторських свідків було загалом 144, свідків оборони лиш 3.

Так виглядає статистика, що торкається формальної сторінки справи. Про поодиноких свідків старалися ми сказати кілька слів під впливом безпосереднього враження. Про деяких нічого й казати: наприклад тип поліційних свідків, загально відомих з краєвих українських процесів. Слід підкреслити, що у даному процесі було таких свідків аж 43: із них різнились між собою тільки деякі, на вищих становищах, — решта це сірий, зовсім психольоґічно не зріжничкований гурт. Другий такий числом найбільший гурт з більш-менше одинаковим обличчям, це ті жертви випадку, які здебільша проклинали свою долю, що вони попались на судову салю і тому — старалися не грати ролі героїв, а мерщій свої зізнання закінчити та з судової салі винестись. До окремої катеґорії свідків слід зарахувати двох старшин II. відділу головного штабу, яких буквально кожне слово було відмірене, при чому всі слова можна було без труду порахувати. Окремі свідки — два високі урядовці міністерства внутрішніх справ: разом зі згаданими свідками військовими, вони підкреслювали ті суто політичні моменти, які схоплені в редакції акту обвинувачення та поза які у цьому процесі не вільно виходити. Потім йдуть українці: „цивілі" і вязні. Цікаво, що з „цивілів" на шкоду обвинувачених не зізнав по-правді ні один свідок, хоч усі вони були свідками прокуратора. Із вязничних свідків-українців на 15 осіб — 6 відмовилось зізнавати по польськи, крім того двоє демонструвало; із 7-ми решти — чотири здекляровано „сипали" (цікаво, що з них — три засуд женці!) та три відкликали слідчі зізнання і старалися доказати їх неправдивість.

Питомий тягар зізнань обтяжуючих, та ще й годі, коли свідками виступали товариші підсудних або взагалі члени тієї самої орґанізації, — безумовно більший, між т. зв. блідні зізнання свідків, які щонайвище обмежуються до одного-двох фактів, що нічого суттєвого до справи не вносять. Тому, що у цьому процесі уперше так яскраво виступили одиниці, які зірвали з принципом конспірації, ба навіть льояльности супроти співобвинувачених (тут уже мова не так про свідків, як радше про Малюцу і декого іншого зпоміж підсудних), — автоматично виринуло яскраво — чи радше ціла проблема — „сипачів". Безумовно: псіхіка людини, яка довгі місяці перебуває у слідчій вязниці, довгі місяці зазнає всього того, що в такою вязницею невідлучно звязане, довгі місяці переживає найстрашніші хвилини, бючись із думками — про себе, своїх рідних, про причини свого арештування, про все, що з цією справою звязане, про те, що сказано їй підчас слідчих допитів, — психіка такої людини зовсім інша, ніж кожної людини на волі. Це справа така складна, така делікатна, що не можна підходити до неї з беззастережним словом осуду: годі кидати камінем на тих хлопців, які без огляду на свою поведінку — є хлопцями глибоко *нещасливими* та які заломлюються під впливом свого *нещастя*.

Можна тільки безсторонно ствердити факт, що коли „сипачів" у процесі ОУН є щораз більше, то це не так вина тих окремих одиниць, як вина — самої орґанізації цілого її *масового характеру*, цілої її структури, обрахованої на величезний її людський матеріял. Коли ми стрінулись віч-у-віч з тією аномалією на самбірському процесі і поставили у своїх пізніших міркуваннях на сторінках „Діла" тезу, що мусять бути зрадники у цій орґанізації, до якої вступ є не тільки відкритий дверима і вікнами, але куди неначе з обовязку кожний молодець має належати, то в оцьому варшавському процесі та сама правда кидається у вічі ще яскравіше: мозаїка найріжнородніших типів серед підсудних і свідків аж кричить про масовий характер орґанізації, яка зібрала у своїх рядах одиниці, що взаємно не підходять собі ані світоглядом, ані віком, ані інтелектуальним рівнем, ані життєвими звичками й нахилами. Автор цих рядків повторяє вдруге, що його особистим переконанням є те, що у цьому процесі нема Барановських, що не можна слова „зрадник" застосувати до нікого з підсудних чи свідків, що й страшного закиду, що його кинув Бандера під адресою Малюци, мабуть не слід трактувати буквально, у відірванні від темпераменту Бандери та особовости Малюци. Але та додатня сторінка цього процесу (однаково, як напр. додатня сторінка поведінки дівчат: підсудних і свідків) не виходить на верх так виразно, як повинна вийти, саме через оту занадто велику, занадто ріжнородну мозаїку типів, втягнених у ряди членів, чи у сферу впливів, чи тільки до помочі, як безвольне і несвідоме знаряддя, підпольної революційної орґанізації. Нема у світі двох одиниць — зовсім однакових. Ніхто теж в ніякій ділянці не поручає засади „ґляйхшальтунґ-у", що збанкротувала у Совітах та банкротує у Німеччині. Але маємо враження, що коли орґанізація, яка має бути строго конспіративна, спирається неначе на засаді — гуртувати у себе типи, що взаємно себе виключають, то це такий парадокс, який мусить доводити орґанізацію до повної загибелі з найприкрішими зовнішніми проявами упадку.

Мозаїка типів на цьому процесі і їхня поведінка є пречистим доказом цього.

І. Кедрин.

ДЕРЖАВНА РАЦІЯ.

До обрання д-ра Едварда Бенеша президентом Чехословацької Републики.

Прага чеська, 18. грудня.

На кілька хвилин перед половиною дванадцятої залунали сьогодні над Прагою гарматні стріли. Один, два, три... двацять один. Це означало, що вибору нового президента републики доконано. Як відомо, президентом обрано д-ра Едварда Бенеша, дотеперішнього незмінного міністра закордонних справ.

Між представниками сучасної високої політики в Европі д-р Бенеш належить до найбільш відомих і популярних. Хоч кажуть, що нема пророка в своїй батьківщині, але Бенешове імя має також у Чехословаччині добрий звук. Не зважаючи на це, довкола його кандидатури розгорілась така боротьба, що аж до останнього моменту не можна було передбачити, чим вона закінчиться. Саме через цю боротьбу стає такий цікавий, повчальний і знаменний вислід сьогоднішніх виборів — інакше обрання Бенеша булоб звичайною політичною подією, над якою можна булоб перейти спокійно до денного порядку.

Чехословацьке політичне життя визначається цікавою властивістю: тут усі найважніші справи вирішуються за кулісами, а широкий загал довідується вже про готові рішення, про доконані факти. Тому і про рішення Т. Г. Масарика зложити з себе почесть президента републики чехословацьке громадянство довідалося щойно мин. суботи, хоч справа вже тягнулась кілька тижнів. За кордоном про це вже давно вирішкали всі горобці на всіх стріхах: хто знає яку чужу мову, міг і в Празі купити чужоземний часопис та прочитати там усе докладно — але тутешня преса про це не писала... Щойно в суботу рано можна було прочитати, що того дня президент Масарик зложить уряд, а в середу будуть вибори нового президента.

Але чим менше про справу говорили і писали публично, тим жвавіше дебатували про це за кулісами: в раді міністрів, у соймі й сенаті, в провідних кругах політичних партій. Втаємничених людей було всього кількасот — широка маса не знала нічого й жила лиш чутками та поголосками, — але ті кількасот чільних політиків знали докладно, що держава стоїть перед рішальними хвилинами. Масарик справді нездужає і хотів би радо відпочити від державних трудів, але так тяжко хорий він не є і міг би до кінця свого життя залишитися президентом. Коли він саме тепер постановив зложити свій уряд, то втаємничені знали, з якої власне причини він це робить. А причина була одна: це за життя передати почесть президента републики д-рові Бенешові.

Причин до цього мав Масарик дуже багато. Особиста приязнь грала тут останню ролю, далеко більше залежало йому на тім, щоб діло його життя, щоб створена ним держава не пішла манівцями, щоб намічена ним розвоєва лінія не була перервана. Бенеша він не без підстави вважає своїм учнем та однодумцем, він знає і шанує його працьовитість, зручність, чесність. Нікого достойнішого нема, кому він міг би поручити свій життєвий твір, хто совісніше виконав би його політичний заповіт. Але Масарик знав також, що коли він умре на становищі президента, то Бенеша ніколи не оберуть його насліддником. Тільки за життя він міг йому передати уряд президента, тільки своїм авторитетом і впливом він міг забезпечити його вибір — і тому він добровільно зложив свій уряд, щоб самому допильнувати, як будуть вибирати його наслідника.

Цей перший акт драми пройшов без несподіванок. Але тоді почались негайно сварки й суперечки. Перед зреченням Масарика коаліційні партії були зовсім погодилися на кандидатуру Бенеша. Але в неділю несподівано вискочила нова кандидатура. Виявилося, що чеські аграрники — найсильніша партія в парляменті — хотять мати свою людину президентом. Вийшли наверх старі порахунки, апетити, ревнощі, образи. Преса, яка цілими тижнями вимушено мовчала, кинулась із тим більшим запалом у бій. Викристалізувалися правиця й лівиця, почалось вішання собак на кандидатів ворожого табору. Ще у вівторок, напередодні виборів, справа виглядала дуже непевно і для Бенеша досить небезпечно.

Від самого перевороту чехословацькі політичні чинники не переживали такої бурхливої, можна сказати, високодраматичної ночі, як ніч із вівтірка на середу. Хто буде на кого голосувати? Що скаже католицька партія? Що скажуть словаки, німці, мадяри? Поради й торги йшли без перерви, посольські клюби, міністерська рада й неофіціяльні, але дуже впливові приватні гуртки засідали перманентно... Здавалося, що середа принесе дуже прикрі несподіванки й покаже прославлену чехословацьку консолідованість і дисципліну з найгіршого боку.

Хто так думав, той погано знає чехів. Уже перед століттями, напр. підчас гуситських війн, чехи раз-у-раз гризлись між собою як вовки, але коли наставала рішальна хвилина і треба було показати, що то є нарід, що то є народня честь — вони всі як один муж ставали лавою, ставали залізним непохитним муром. Так сталось і цим разом. Державна рація перемогла над особистими, партійними, гуртковими і навіть клясовими інтересами. Світ не побачив картини розєдинености, розбиття нації — він побачив одноцілу лаву, якої ніщо й ніхто не годен був би проломити.

Вже вночі проф. Немец, протикандидат правиці, зрікся виставляти свою кандидатуру проти д-ра Бенеша. В останній критичній хвилині перемогла національна традиція над випадковими порахунками. А рано ті самі часописи правиці, що перед кількома годинами розповідали небилиці про д-ра Бенеша й бештали його на чім світ стоїть, вийшли з червоними рядка-

ми: „Єдиним кандидатом на президента є д-р Бенеш“.

Виборчий акт був тріюмфом не тільки д-ра Бенеша, але й цілого чехословацького народу. Навіть на Масарика, проти якого чейже ніхто не висловлювався, не впало свого часу стільки голосів, як тепер на Бенеша. 340 голосів із загальної кількости 450 — це більшість, якої Масарик ніколи не дістав. За винятком 22 старих зубрів-крамаржівців — на Бенеша голосували всі чехи та всі словаки. Такого одноцілого національного фронту Чехословаччина ще не бачила.

Для молодої держави, яка має за собою лише 17 літ життя, такий приклад національної дисципліни й державної зрілости є чимсь над звичайним. Чехи — бо властиво вони ведуть перед у державі — ще раз показали, що вони в критичній хвилині вміють опанувати себе й підпорядкуватись державній рації. Це запорука і для будучности, бо свідчить, що така держава має всі передумовини для довгого, спокійного та щасливого істнування.

І тому так гучно лунали сьогодні гарматні стріли над золотою Прагою і так величво кружляли військові літаки над її старославними вежами. Був це ще один іспит державної зрілости — і цей іспит випав блискуче. **М. Г.**

До всіх філій і читалень Т-ва „Просвіта“ в краю.

КОМУНІКАТ

I.

Виділи філій і читалень упорядкують зібраний „Дар Просвіті“ і зараз вишлють його в цілости до Централі враз із збірковими листами і списом збірщиків (якщо цього спису ще досі не прислали). Бракуючу квоту до повного контингенту доповнять філії—читальні приходами зі свят „Просвіти“, чи пак з інших імпрез у місяці січні 1936 р. Допильнувати, щоб між жертводавцями не забракло ніодної нашої установи. Виказ зібраного „Дару Просвіті“ подамо до прилюдного відома.

II.

Кінчиться рік. Крайня пора вирівняти **членські вкладки за 1935 рік**. У першу чергу повинні це зробити читальні „Просвіти“ й інші наші установи. **Членські вкладки призначені на місячні і чвертьрічні видання „Просвіти“** в найближчому році. Тому виділи філій і читалень подбають про вирівнання членських залеглостей.

III.

Виділи всіх читалень враз із нашими мужами довіря припильнують, щоб зі своєї місцевости придбати ще тепер **якнайповажніше число членів** Матірньому Т-ву. Між ними повинні і мусять найтися всі виділові, їх заступники і члени провірних комісій (але в ніякому випадку не менше, ніж 15). Всі зібрані членські вкладки враз з докладним поіменним виказом переслати до кінця цього року через свою філію до Централі.

IV.

Найдалі **до половини місяця січня 1936 р.** виділи читалень виготовлять **звідомлення з цілорічної праці за 1935 рік** і перешлють їх негайно через свої філії до Централі. Те саме відноситься і до філій. У місяцях січні і лютім 1936 р. повинні відбутися звичайні чергові **збори наших читалень і філій**. Допильнувати вибору відпоручників на збори філій, зокрема на Збори Матірнього Т-ва, що відбудуться в дні 11-го червня 1936 р.

V.

Мати на увазі розбудову читальняних бібліотек; ті читальні, що взяли вже книжки на сплату в ратах, пильнуватимуть **точного сплачування рат**. Вкінці пригадуємо виділам філій і читалень наші обіжники до ч. II—4479/34 (обіжник до філій) і до чч. II—934/34 і II—4430/34 (обіжники до читалень). Всі обговорені в них справи виділи філій і читалень мусять виконати та старатися закріплювати освітні клітини.

КАНЦЕЛЯРІЯ Т-ВА „ПРОСВІТА“.

Під увагу власникам будинків та їх управителям.

Воєвідський Інспекторат Загального Заведення Взаїмних Обезпечень у Львові (ПЗУВ.) замикає остаточно з кінцем грудня ц. р. збір обезпеченевих складок за 1935. р. і заряджує зворот поборових реєстрів уже в перших двох січня 1936. р.

Тому, що невплачені до цього часу складки передасть ПЗУВ скарбовим урядам до екзекуції, хочемо на цьому місці звернути увагу нашим читачам, власникам будинків та їх управителям, на дві важні справи, про які треба тямити всім, кому приходиться здобувати кожний гріш з великим трудом і зусиллям. Маємо на думці головно наше село.

Складки П. З. У. В. невеликі, в нашому воєвідстві пересічно ледви кілька золотих річно від господарства, тому ніхто не повинен через їх невплачення в належному часі доводити до екзекуції та звязаних із цим доволі поважних коштів. Екзекуційні оплати і відсотки — це гріш, виданий зовсім непотрібно і переважно тільки через несвідомість або недбайливість самих власників будинків. Довше проволікати не можна, а *треба негайно, ще в грудні, як довго ще є в громадських урядах реєстри П. З. У. В., заплатити належність за цей рік, бо де далі буде вже за пізно.*

Друга, теж важна справа — це оголошене недавно зарядження П. З. У. В. про *дарування великої частини залеглих складок до 1933. р. включно тим, що заплатять ще в цьому році належність за 1935* рік і платитимуть точно дальші складки в 1936. і 1937. рр.

Тому, що може це не кожному ще відомо, пояснимо коротко, на чому полягає саме можливість дарування залеглих до 1933. р. включно складок. П. З. У. В. дав у своому зарядженні кожному можливість осягнути 20—85-відсотковий відпис залеглих до 1933. р. складок, а саме: 1) Усім тим, що заплатять ще в цьому році цілу належність за 1935. р., дарує П. З. У. В. 20 прц., себто 1/5 частину. Тим, що заплатять у приписаному часі складку за 1936. р., дарує П. З. У. В. дальших 25 прц., себто 1/4 частину. 3) Тим, що заплатять у приписаному часі складку за 1937. р. дарує П. З. У. В. знову 25 прц., себто 1/4 частину. 4) Вкінці тим, що ще в цьому році крім складок за 1935. р. заплатять також і 15 прц. належности до 1933. р., дарує П. З. У. В. решту, себто 15 прц. складок, залеглих до 1933. р. включно.

В цей спосіб кожний може позбутися за час 2 літ 85 прц. усіх незаплачених до 1933. р. включно складок, а залежати це буде виключно тільки від оплачення в належному часі складок біжучих.

Із цих можливостей повинен кожний скористати, бо, як знаємо, суми, що залягають несплачені за давні літа, є великі. В нашому воєвідстві вони більші, як 2,000.000 зол., отже 85 прц. цього гроша може лишитися легко в кишені будівельних власників, головно селян. На це повинні ми звернути увагу кожному, бо відома річ, що наш господар може про це й не знає, а може й чув або читав, та не зовсім добре розуміє.

Вкінці довідуємося, що *П. З. У. В. зарядить відписання цих давніх складок з уряду автоматично*, а буде це залежати передовсім від оплачення складок за 1935. р. ще в місяці грудні. В січні, як ми це вже передтим сказали, стягне П. З. У. В. реєстри з громадських урядів і віддасть до екзекуції скарбовим урядам складки, неоплачені разом з усіми давніми невирівняними складками.

Пригадуємо теж, що неоплачені складки за 1934. р. не будуть даровані нікому, вони мусять бути безумовно зараз вирівняні, щоб не допустити до дальшого збільшення екзекуційних коштів і відсотків.

Ширіть наш часопис!

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 78]

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Взаємини з Українським Посольським Клюбом не переривалися ніколи; тільки їх форма дещо змінилася. Виявилося для табору доцільнішим і успішнішим, брати безпосередню участь в нарадах Посольського Клюбу, Української Культурної Ради, або Допомогового Комітету через власних відпоручників, як безнастанно писати і безнастанно вичікувати доривочних посольських приїздів до табору, які не завсіди оправдували надії. Нарешті — і впливи послів не були всемогутні. Багацько успіхів чи невдач залежало від умілої тактики послів... Проте вони не затулювали ніколи вух перед звістками, що доходили до них з таборів і — ніколи не щадили ніг і часу, вистоювати в міністеріяльних канцеляріях, ніколи не бентежилися колючками поденервованих державних достойників, коли треба було добути для обездолених виселенців не то право — бо де його у війні було шукати — так хоч поміч з доброї волі. Чимало доброго зробили посли тим способом виселенцям; та дарма: не все лежало в їх змозі, не все їх як слід інформували. Над правдою верхували часто — фальшиві самолюбні амбіції всіляких інформаторів, або засліплені пристрастями погляди на справи. Посли нераз ставали жертвами своєї зайвої довірливости. Та як не як їх увазі та запопадливости, завдячував загал наших виселенців, головно студенти, не найгіршу як на тодішні обставини спромогу фізичного прожитку і поміч у поглибленні українського культурного життя.

Дуже для тимчасових тодішніх настроїв характеристичними були відвідини ґміндівського табору дітьми бл. п. архикнязя Франца Фердинанда напередодні цісарських уродин — 17. серпня 1916. року. З погляду почувань нашого народу були це найзворушливіші відвідини. Архикняжі діти, всі троє, приїхали в супроводі тети графині Хотек, двох дам до товариства, пралата о. Штідля і графів: Ностіца і Туна. Побули в таборі від години другої до шостої пополудня. Погода була найкраща. З нагоди цісарських уродин, був увесь табор прибраний стягами і вінками. Не було ніякої наміченої програми їх привитання, та нарід — сам її склав. Виляг масово на вулицю, утворив від брами до церкви живу алею, а коли їх авто зупинилося в таборовій брамі, із тисячних грудей залунало „Слава“. Баракові діти вистелювали їм дорогу квітами, а постарші жінки — сльозами. Так їх провели до церкви, відти під хрест у таборі присвячений памяті їх родичів. Тут відбулася зворушлива панахида. Чи наш гарний обряд і чудовий спів таборового хору, чи їх ніжний, сирітський, тоді ще майже дитячий вигляд, чи підсвідомий жах перед закритою майбутністю те спричинили, знає той, що такою трагічною смертю відкликав їх родичів у Сараєві до вічности. Досить, що всі плакали. Хто бодрився і храбрував, хто крадькома скидав з очей тверду, мужеську сльозу, — жіноцтво голосило жалісливим хором. Архикняжі діти, найстарша донечка посередині, хлопчики по її боках у стіп умаєного квіттям і зеленю хреста, де видніє український і німецький напис: „Його Величності бл. п. Архикнязеві Францові Фердинандові — українці в Ґмінді 1915.“ — тремтіли у приглушеному зворушенні і притискали до уст хустинки. Біля них у недалекій віддалі ліворуч стояли члени управи д-р Бухнер і д-р Билинський, праворуч посли: Колесса, Лев Левицький, Лукашевич, Семака і Трильовський, що запрошені табором приїхали на це свято дня цісарських уродин...

(Докінчення буде).

Сенатська правнича комісія прийняла амнестійний законопроєкт без змін.

ВАРШАВА, 20. 12. ПАТ. Правнича комісія сенату відкинула внесок сенатора Рута щодо поширення амнестійного закону на б. берестейських вязнів — політичних еміґрантів. Відкинули також інші поправки. Пізніше комісія прийняла законопроєкт.

Інтерпеляція пос. Д. Великановича.

Посол Дмитро Великанович зголосив до міністра хліборобства інтерпеляцію у справі труднощів, що їх робить персонал державного відділення в Ілемні пов. Долина воєв. Станиславів, тамошньому населенню, коли воно користає з належних собі сервітутових прав.

Чого домагаються єгипетські націоналісти?

ЛЬОНДОН, 20. 12. ПАТ. „Таймс" оголошує інтерв'ю свого каірського кореспондента з провідником єгипетських націоналістів Нагас-Пашою на тему відновн переговорів про договір, що управильнював би англійсько-єгипетські взаємини. Нагас-Паша заявив, що не буде переговорювати без участи інших партій. Проєкт договору з 1930. р. на загал тішиться в Єгипті симпатією. Можливість створення коаліційного уряду рішуче відкидає. Нагас Паша домагається, щоб Англія погодилась на єгипетську армію. Кореспондент „Таймса" зазначує, що Нагас Паша рішений обстоювати проєкт договору з 1930. р. до кінця. Коли британський уряд не погодиться на цей проєкт, вафдисти зачнуть знову сильну протибритійську пропаганду.

Пів міліона англійських вуглекопів заповіло страйк.

ЛЬОНДОН, 20. 12. ПАТ. Конференція делеґатів Федерації британських вуглекопів ухвалила величезною більшістю голосів розпорядок Екзекутиви, щоб при кінці січня зачати загальний страйк. Делеґати, що заявилися за страйком репрезентували 478.000 вуглекопів, против же страйку ледви 20 тис. вуглекопів. З уваги на спеціяльні формальні постанови, що обовязують в Англії, коли виповідається контракти праці, першим днем страйку буде 29 січня. Очевидно, не виключене, що до того часу заінтересовані сторони порозуміються та зможуть іще виминути страйк.

Революційна орґанізація у Трансйорданії.

АММАН, 20. 12. ПАТ. У Трансйорданії поліція викрила тайну політичну орґанізацію, що мала звязки з багатьома політичними орґанізаціями закордоном. Багато осіб арештували.

Хто буде наслідником мін. Гора?

ГОЛОСИ АНҐЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 20. 12. ПАТ. „Морнінґ Пост", коментуючи уступлення мін. Гора, стверджує, що він був знаряддям політики, за яку несе багато меншу відповідальність як англійський і французький уряд. „Дейлі Телеґраф" стверджує, що димісія Гора доказує про перемогу лівого крила консервативної партії. Премієр жертвував міністра закордонних справ, щоб заспокоїти своїх противників. Тому мін. Гор є жертвенним козлом.

У кулюарах вестмінстерської палати кружляють поголоски, що наслідником мін. Гора буде Остен Чемберлен. Здогадуються, що його номінація матиме провізоричний характер. Міністерство закордонних справ мають зреорганізувати так, що скасують окремого міністра для справ Ліґи Націй. Згідно з новим проєктом реорганізації міністер закордонних справ матиме залежного від себе державного підсекретаря для справ Ліґи.

Уступлення мін. Гора політичні кола в Льондоні вважають поважним ослабленням національного уряду, бо мін. Гор виріс в останніх трьох місяцях на великого державного мужа з великим значінням не тільки в Англії, але і в цілім світі. Загальні вибори переведено теж у деякій мірі на основі цього морального кредиту, який для британської закордонної політики здобув мін. Гор. своїм виступом у Женеві у вересні ц. р.

ТРИ МОЖЛИВІ РОЗВЯЗКИ.

Дуже можливо, що наслідником мін. Гора буде теперішній канцлер скарбу Невіль Чемберлен, який вже віддавна бажав би покинути своє дотеперішнє становище і занятися закордонною політикою. Одначе Невіль Чемберлен мав велике довіря льондонської Сіті. Його міг би заступити Вінстон Черчіль як канцлер скарбу, але тоді уступив би мін. Іден та обняв би мабуть становище міністра домінїй. Другим поважним кандидатом на міністра закордонних справ є льорд Галіфакс, колишній віцекороль Індії, найближчий приятель прем. Болдуіна. При всіх змінах у національному уряді від 1931. р. льорда Галіфакса постійно згадували як кандидата на міністра закордонних справ. Якщо льорд Галіфакс став би міністром закордонних справ, тоді мін. Іден залишився би на становищі міністра для справ Ліґи. Одначе льорд Галіфакс не має великої популярности у консервативній партії за свою політику на становищі віцекороля Індії. Вкінці третя можливість така, що міністром закордонних справ стане Остен Чемберлен, якого моральний авторитет в Англії і поза Англією є дуже великий, бо його вважають поборником британських державних мужів. До уступлення мін. Гора причинився саме Остен Чемберлен, який заявив, що не може боронити мін. Гора.

ДИСКУСІЯ У ПАЛАТІ ГРОМАД І ОБОРОНА МІН. ГОРА.

Вчора відбулася у палаті громад велика дискусія над закордонною політикою. Доказом заінтересування цією дискусією була виповнена вщерть ґалерія для публики і преси та прихід кн. Валії, який засів на місці наслідника престолу між дипльоматами і лавами для членів палати льордів. По запитах 8 послів і відповідях міністрів, в год. 5.40 на салю увійшов мін. Гор, якого привитали прихильно. В год. 5.45 мін. Гор виголосив 45-хвилинну промову, в якій піддержував своє становище, яке зайняв до париського проєкту. Гор заявив, що в останніх кількох місяцях свого урядування мав два завдання: 1) Охоронити Европу перед загальними заворушеннями; 2) охоронити В. Британію перед війною з Італією. Мін. Гора непокоїла дуже можливість такої війни тільки між Англією та Італією. Справа нафтових санкцій і заява Італії, що ці санкції вважатиме мілітарними санкціями, довели до париських пропозицій. В. Британія не боїться Італії і на випадок нападу, зустріла би Італію належна відповідь. Одначе відмова великої держави (читай: Франції) взяти участь у нафтових санкціях, могла би довести до заломання Ліґи Націй. Щоб вдержати французько-британську солідарність, варто було спробувати з париськими пропозиціями. На думку мін. Гора мир можна осягнути тільки на основі теперішніх пропозицій. Теперішній час дуже небезпечний. Збірна оборона буде можлива тільки тоді, як вийде поза межі збірних протестів і всі візьмуть у ній активну участь. Одначе дотепер тільки В. Британія видала військові розпорядки. Інші держави не вислали дотепер ні одного корабля, ні одного літака, ні одного вояка. Шлях, який я вибрав — говорив мін. Гор — вважаю єдино правильним. Коли я зорієнтувався, що не маю піддержки тих, які сидять побіч мене, (натяк на Чемберлена) зголосив димісію. Сповідь мін. Гора приняли посли довгими оплесками. Опісля промовляв прем. Болдуін, опозиційний посол Лейбур Парті Атлє (підчас його промови мін. Гор вийшов з палати громад), Сінклер від лібералів і Дальтон від Лейбур Парті. Він запитав, чи В. Британія годиться на нафтові санкції і чи британський уряд побоюється таких заходів, які могли би загрозити фашистівському урядові. В імені уряду мін. Невіль Чемберлен заявив, що В. Британія хоче знати становище усіх держав над Середземним Морем і тому звернулась не тільки до Франції. Якщо Ліґа Націй порішить застосувати нафтові санкції і всі члени Ліґи прийдуть з допомогою, тоді уряд В. Британії сповнить свою ролю у цій справі. По промові міністра палата відкинула внесок Лейбур Парті на заяву недовіря для уряду 397 голосами проти 165.

Палата льордів приняла одноголосно резолюцію льорда Дейвіса у справі відкинення париських пропозицій.

Поминальне Богослуження і Панахида

ПО БЛ. П. МОДЕСТІ МЕНЦІНСЬКОМУ.

Поминальне богослуження і панахида по бл. п. Модесті Менцінському, що мало відбутися в неділю 22. ц. м. в церкві св. Юра, відбудеться з непередбачених причин щойно в неділю 29. ц. м. в год. 12. в церкві св. Юра.

У ПОНЕДІЛОК ЗВІЛЬНЮВАТИМУТЬ ВЯЗНІВ.

У Львові звільнять 600 вязнів.

Амнестійний закон оголосять у „Деннику Законів" мабуть у суботу. В такому випадку вязнів звільнюватимуть уже в понеділок, а в вівторок закінчать звільнювати. В самім Львові звільнять коло 600 вязнів, на терені трьох східньо-галицьких воєвідств звільнять коло 400 до 500 вязнів. Управи вязниць у Галичині скінчили вже приготування у справі звільнювання вязнів. І тому, по одержанні авторитативної вістки про застосування амнестійного закону до поодиноких вязнів управи вязниць зможуть випускати на волю вязнів, які скористають з цього закону.

УСПІЙНЕННЯ ЦІН ВУГІЛЛЯ.

У Львові розліплено оголошення, підписані в. президентом міста д-ром Я. Веринським. Віддтепер вугіль буде коштувати за тону: грубий — 41.15 зол., кістка — 42.65 зол., горіх — 39.27 зол., горох — 29.70 зол. За 100 кг.: грубий 4.55 зол., кістка — 4.70 зол., горіх — 4.40 зол., горох 3.25 зол. Подані ціни числяться з доставою під хату. За непридержування цін передбачена адміністраційна кара до 6 тиж. арешту, або 10.000 зол.

НОВИНКИ.

— Читальня „Просвіти“ городецької дільниці улаштує Дансінґ в неділю 22. XII. 1935 в малій салі Муз. Тов. ім. Лисенка, вул. Шашкевича 5. Початок в год. 5. Дансінґи будуть відбуватися від 22. XII. 1935 що неділі. 837

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. I. п.** Телефон 254-46. 10 82—?

— **Святочні ферії використати найкраще на** купно дому у Львові; великий їх вибір має українське бюро **„Трансакція“**, Львів, Длуґоша ч. 1, ріг Миколая. 1—3

— **Виділ „Товариства Українсько-руських Правників“ у Львові повідомляє про відчит** рад. д-ра Юліяна Заяця „Сучасне правне становиско монахів“, який відбудеться в пятницю 27. грудня 1935. в 19-ій год. в президіяльній домівці Наукового Товариства ім. Шевченка при вул. Чарнецького 26, I. пов. Гостям раді.

— **Одинока українська фабрика футер „Хром“, Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.**

— **Вистава „Запорожця за Дунаєм“** нині в суботу 21-го ц. м. не відбудеться з тої причини, що гімназійна та студентська молодь і вчительство саме виїжджає на святочні вакації.

— **Нова мясарська станиця Центросоюзу.** В суботу 21. XII. відкрив Центросоюз у Львові четверту з черги крамницю мясарських виробів і сирого мяса, а саме на розі вулиць Глибокої і На Байках. Уже сам зовнішній вигляд викликує гарне враження, а йому вповні відповідає внутрішнє уладження, чистота і великий вибір товарів. Радіючи тим, що Центросоюз щораз далі поширює цю ділянку для обслуги львівського громадянства, ми переконані, що громадянство тамошньої дільниці прийме цей крок таксамо прихильно, як приняло три перші крамниці, а саме в Ринку, на Личакові і на Жовківській дільниці.

— **З Вищого Муз. Інституту.** Св. Миколай загостить до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка в суботу 21. ц. м. в год. 6.30 веч. В год. 8-ій забава з танцями. Ввесь дохід призначений для бідних і хорих учнів В. Муз. Інституту.

— **На Різдвяну ялинку вязнів** передаю на руки о. капеляна д-ра Кладочного двіста примірників моєї ювилейної книжочки п. зв. „В честь Митрополита Кир Андрея“ (Львів 1935) до розділу між читачів. **Д-р Іван Копач.**

— **Ювилейна вистава „Запорожця за Дунаєм“** пройшла у Львові в салі Великого Театру з величним успіхом. Саля була виповнена вщерть найдобірнішою публикою. Через це, як і через заборону доставити крісла, трапилось кілька прикрих інцидентів, так, що навіть дехто з тих, що приїхали з провінції, мусів покинути салю. Фахову оцінку вистави принесемо завтра.

— **Антін Рудницький і Марія Сокіл у Львівській Фільгармонії.** Завтра, в неділю 22-го ц. м., черговим концертом Львівської Фільгармонії диригуватиме наш відомий диригент Антін Рудницький. У програмі цікаві, невиконувані досі у Львові твори: Макса Реґера „Балетна суїта“ та перша симфонія Бородіна. Одначе найбільше зацікавлення викличе в кругах наших мельоманів перше виконання нового твору Антона Рудницького п. н. „Лірична поема“. Є це твір для голосу і великої орхестри; пять поезій Наталі Холодної-Лівицької, започаткованих симфонічною інтродукцією та — в середині твору — звязаних такоюж інтермедією. Цей твір виконає з орхестрою **Марія Сокіл.** Концерт, який відбудеться в салі Великого Театру, передаватимуть усі польські радіостанції. Початок точно в год. 12.15 вполудне.

— **Відчит у Перемишлі.** В неділю, 22. грудня ц. р. відбудеться в Перемишлі виклад д-ра Івана Копача на тему „Що то є фільософія?“ в Т-ві наукових викладів ім. Петра Могили.

— **Хто виграв?** В додатковім різдвянім тягненні 33. держ. льотерії впали слідуючі виграні: 20.000 зол. на ч. 25705, 5.000 зол. на чч.: 101049 110803 152833 156897 180433 183605, 2.000 зол. на ч.: 46600 49524 50595 92221 98023 104898 105651 132392 168191, 1.000 зол. на чч.: 968 1005 1400 1545 2075 3712 4193 6582 12507 13328 13478 14731 16846 18862 23714 24913 24199 42826 46860 46741 49674 54900 55782 58352 58724 61916 65264 68090 68849 69776 70216 72324 75998 78478 75535 83366 85249 86994 87227 88406 95294 96527 100170 101416 103527 104617 107840 109817 110671 111454 110567 112715 112933 114591 121411 128313 129119 130986 131441 132330 134183 135819 136911 136372 138200 141471 142097 146146 147561 151521 156611 156363 157527 157906 158777 160817 160965 161107 165348 166810 168429 170762 172316 181183 183821.

— **Суспільна Обезпечальня** у Львові повідомляє, що в дні 25 ц. м. бюра і амбуляторії будуть замкнені. В наглих випадках слід зголошуватися з леґітимацією до таких лікарів: д-р Е. Фріш, вул. Лозинського 4; д-р А. Гімпель, вул. Казимира Великого 20; д-р Грунд, вул. Замарстинівська 43; д-р Кудлик, вул. Вітрякова 6; спеціялістка діточих недуг д-р Гребльова, вул. Браерівська 6; спец. хірург д-р Ексельбірт, вул. Крашевського 25; ґінеколог і акушер: д-р Флекер, вул. Крашевського 17. В дні 26 ц. м. ординують для обложно хорих, всі лікарі суспільної обезпечальні подібно як в неділі.

— **Ліквідація картелів.** З днем 1. січня міністерство промислу і торговлі має розвязати дальших 35 картелів, яких діяльність є шкідлива для господарських оборотів. Разом з досі вже розвязаними 44 картелями буде унешкідливлених 79 картелевих організацій, що для власного зиску підбивали ціни ріжних виробів, утрудняючи їх торговельний збут.

— **„Курер Львовскі“ перестав виходити.** З наказу маґістрату замкнено й опечатано вчора „Кресову Друкарню“ у Львові, в якій друкувався щоденник „Курер Львовскі“. За причину подано те, що друкарня не відповідала вимогам безпеки та гігієни. „Львовскі Дзеннік Народови“ довідується, що до припинення „Курера Львовского“ причинилися свідомо теперішні його видавці зпід санаційного прапору, які рішили відорватись від цієї фірми, обтяженої довгами та примусовою управою. Одночасно приготовили видавання нового щоденника, який буде друкуватись у давній друкарні „Слова Польского“.

— **Дальший наступ на Гуцульщину.** В Коломиї зорганізовано новий польський часопис п. н. „Покуце і Гуцульщизна“, як один з реґіональних органів.

— **Де національна честь?** З приводу 25-ліття видавництва „Ілюстрованого Курера Цодзенного“, найбільш україножерного щоденника в Польщі, Український Центральний Комітет, відділ у Кракові, вислав ґратуляційне письмо. В цьому письмі голова згаданого „Українського Комітету“, Петро Самойлов висловлює від краківської кольонії української політичної еміґрації, оборонців Річипосполитої з 1920 р. „найсердечніші побажання успішного розвитку“ і т. д. Коментарі злишні.

— **Раціональне саджения дерев.** Союз повітів у Польщі орґанізує при співучасти державного наукового інституту сільського господарства в Пулявах перший спеціяльний теоретично-практичний курс з обсягу засаджування доріг і неужитків. Курс буде безплатний і призначений для членів повітових дорогових управ і возьмуть у ньому участь інжинірі і дорогові техніки або дорогомістри.

— **Ще у справі обнижки комірного.** Тому що деякі власники домів, які підлягають охороні льокаторів, не переводять обнижки комірного згідно з президентським декретом або перекидають на льокаторів ріжні оплати, міністерство внутрішніх справ поручило усім воєводам, старостам і президентам міст, щоби поінформували громадянство про обсяг обнижки комірного та недопускальність перекидання на льокаторів якихнебудь неопертих на законі додаткових оплат за чинитьби. Обнижка комірного не є залежна від згоди власника дому. В практиці справа повинна представлятися так, що по відчисленні 15 чи там 10 прц. від комірного за листопад ц. р. комірне слід заплатити безпосередно власникові реальности або вислати почтою, або, коли він не хоче приняти, зложити до судового депозиту. Всякі можливі спори, що повстануть на цьому підкладі, рішають тільки суди. Власник реальности має право побирати оплату за воду і канали в домах, получених з громадським водотягом, або громадською каналізацією, тільки тоді, коли ці громадські уладження повстали після оголошення закону про охорону льокаторів.

— **Сконфіскована повість.** Перед кількома днями службовці слідчого виділу у Львові обходили всі книгарні забирали повість польського письменника Зеґадловича „Змори“, покликуючись на доручення прокуратури. Заняті примірники зложено в городському старостві. Перший наклад цієї повісти, що визначається грубо порнографічним змістом, видрукований у Варшаві, не був сконфіскований і розійшовся в цілости.

— **За комунізм.** Луцький окружний суд на виїздовій сесії у Володимирі засудив за комуністичну діяльність мешканців села Перевали, Гриця Семенюка і Якова Маркуса по 5 літ вязниці, Олексу Семенюка на 4 роки вязниці, а дальших пятьох обвинувачених по три роки вязниці, усіх з позбавленням прав на 5—10 літ.

— **Краєва хроніка.** В Коломиї засуджено на 6 місяців вязниці хеміка і фармацевта Вайзенфельда, що винайшов спосіб на переривання вагітности і покутно управляв ґінекольоґічну практику. — У Сколім застрілилася 21-літна Марія Гарнцаржова, жінка граничного стражника, що вела з чоловіком розводовий процес. — В Коломиї під колеса потягу дістався почтовий службовець Франц Лучевський, якому відтяло обі ноги. Нещасний помер у шпиталі. — В Станиславові засуджено на рік вязниці 23-літнього кравця Василя Томина, що втік перед військовою службою до Совітів, але вони видали його назад польській владі.

— **З Польщі.** Особовий потяг, що їхав з Білостоку до Варшави, наїхав під Бацютами на циганський віз, причому згинули два цигани. — В Янові пов. Люблин кат Браун виконав смертний присуд на особі Йосифа Адамського, засудженого на кару смерти за вбивство Антоніни Брик у селі Липі.

— **Грошеві зловживання у варшавській політехніці.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу величезних грошевих зловживань, яких доконано перед кількома роками у варшавській політехніці. Коли викрито грошеві браки, що сягали 130 тисяч зол., квестор Стоковський застрілився. До карної відповідальности потягнули урядовця квестури, Владислава Козловського, що брав гроші за закупно заграничних валют і не вираховувався, обертаючи їх на свої потреби. Окружний суд засудив його на два і пів року вязниці.

— **Дитина без голови.** До шпиталю в Ярославі принесли дитину, що вродилася без голови і жила тільки кілька мінут. Дивогляда, якого медична література досі не знала, передано до анатомічного інституту у Варшаві.

— **Летунські катастрофи.** Біля летовища Шіпель у Голяндії вдарилися два літаки, причому згинув один летун. Як повідомляють з Кантону, розбилися два китайські літаки, що вправлялись в киданні бомб. Погибли чотири летуни.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК“: „НІЧНІ МЕТЕЛИКИ“.

Фільма про те, як робити фільму. Куліси великого кінового підприємства. Капіталісти, що вкладають у це гроші і ті, що хотять доробитись маючи порожні кишені, шукають сензаційної теми і талановитих акторів. Усе тут роблять навипередки, щоб побити своїх суперників, які намагають рекламою і хитрощами. Найлегший спосіб у такій конкуренції — красти іншим ідеї. Якби на підставі такої фільми хотів хто уявити собі атмосферу праці в Голівуді, то назвав би цей світ домом божевільних і бандитів. Фільма ще приспішує і так занадто швидке темпо всієї вистави. З усього цікаві тут тільки сцени балетів, справді виняткові своєю ізвенністю та красою.

З листів до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу ласкаво вмістити в „Ділі" отсю мою заяву:

Часопис „Wołyń", що видається в Луцьку, у відповіді з дня 8. грудня ц. р. на зреферовані в ч. 319 „Діла" йогож звідомлення зі зїзду учителів у Рівному та промову волинського воєводи п. Г. Юзефського, а також реферат посла д-ра В. Велігорського, робить недвозначні натяки, що згаданий вище репортаж у „Ділі" подав волинський кореспондент „Діла", себто я, Senex.

Поминаючи напасливий і нечемний тон „Wołyn-i", цим заявляю, що згаданий репортаж у „Ділі" не належить мені і не вийшов зпід мого пера.

З високою пошаною **Senex.**

Луцьк, 17. грудня 1935 р

*

Яворів, дня 19. XII. 1935.

Хвальна Редакціє!

В „Ділі" ч. 338 з дня 18/XII. появилася стаття Вп. П. Е. Тишинської, зі змісту якої я довідалася, що п-і Рудницька Мілена, голова Краєвого Т-ва „С. У." у Львові, на сходинах „С. У." дня 15/XI. напятнувала прилюдно громадянки, які підписали відозву за участю у виборах, як **„зраду і зломання жіночої солідарности"** (про що я досьогодні не знала). Уважаю цей виступ п. Мілени Рудницької проти громадянок, які сповнили лише свій громадянський обовязок для добра нашого Народу, за зовсім безпідставний.

Тому, що і я підписала відозву за участю у виборах, то рівночасно як член Головного Т-ва „С. У." заявляю, що **з днем 19/XII. 1935 перестаю бути членом Головного Т-ва, як також резигную з голови філії „С. У." в Яворові.**

Іванна Паарова.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В середу 18. грудня ц. р. відбулася вдруге розправа перед судом присяглих у Станиславові проти **підс. Івана Шляхтича та Корнила Чорнія,** яких прокуратура притягнула до відповідальности за приналежність до ОУН (злочин державної зради зі статті 97 § 1 к. з.).

Справа обох підсудних тягнеться ще від осени 1934 р., коли то у Крилосі та Викторові коло Галича арештовано Корнила Чорнія, Івана Шляхтича, Олексу Кривого, Семка Мельничка, Ізидора Федорняка, Василя Салиґу та Василя Савчука, всіх молодих селянських хлопців. Салиґу та Савчука випустили на волю, проти інших відбулася розправа в днях 5 і 6 грудня ц. р. перед судом присяглих у Станиславові. За приналежність до ОУН трибунал засудив тоді на основі вердикту суддів присяглих підс. **Корнила Чорнія на 4 роки вязниці, підс. Івана Шляхтича на 3 роки вязниці.** Внаслідок касації Найвищий Суд скасував присуд і поручив судові у Станиславові перевести розправу вдруге. По цій розправі трибунал засудив підс. Корнила Чорнія на 2 роки вязниці, підс. Івана Шляхтича на півтора року вязниці і зачислив обом слідчий арешт від жовтня 1934 р. Тому, що обі кари підпадають під амнестію, суд на внесок оборонців випустив обох підсудних на волю.

Трибуналові проводив с. **Цетіс,** обвинувачував прок. **Трембалович,** підс. Чорнія боронив м-р В. **Ковальський,** підс. Шляхтича м-р М. **Бараболяк,** оба адвокатські аплікanти.

Дивогляди.

З ВЯЗНИЦІ ДО МІНІСТЕРСЬКОГО ПОРТФЕЛЮ.

Еспанський ґенерал Молеро сидів у вязниці за те, що нарушив військову дисципліну. Він мав станути перед військовим судом. Арештував його попередній міністер військових справ Гіль Роблес. Уряд подався до димісії. Одного дня відчинились двері вязниці і офіцир заявив Молерові: „Пане міністре вас чекає премієр ради міністрів!" Цей новий премієр Мануель Портеля Валлядарес запропонував Молерові портфель військового міністра.

Подібну сцену описує Віктор Гюґо у своїй повісті „Чоловік, що сміється". І там Ґуінпленові, що чекає у вязниці, приносять одяг англійського льорда.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПОЛІТИЧНЕ ІНТЕРВЮ.

У Парижі, недалеко площі Республики, находиться крамниця з вивіскою „Наслідники Гітлера". Співробітник паризького денника „Парі-Міді" хотів зробити собі сензаційне інтервю. До речі паризький Гітлер це стовідсотковий француз, 55-літній добродій з сивими вусами.

— Пане Гітлер — сказав журналіст — я хотів би знати ваш погляд про сучасну політичну ситуацію...

— Чого ви хочете про мене і чому вам прийшло до голови звертатись саме до мене?

— Мені булоб дуже приємно почути вашу думку, бо маєте те саме прізвище, що німецький „фірер".

Паризький Гітлер захвилювався:

— Дайте мені спокій... я не маю ніякого відношення до... (тут різке слово) фірера, я — француз, а не німець.

— Що ви ґадаєте про французько-німецьке зближення?

— Я зовсім не цікавлюсь французько-німецьким зближенням, я на таке зближення (знову крепке слово)... Ось і все, що можу вам сказати.

Журналіст хотів іще далі тягти розмову. Гітлер викинув його за двері.

✝ Посмертні згадки

Марія Стельмахова, управителька школи вправ при учительській семинарії „Рідної Школи" в Самборі, вдова по священнику, померла 19. ц. м. в Перемишлі. Похорон відбудеться 21. ц. м. в год. 14-ій. В. Й П.!

Відозви й комунікати.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

На еміграції маємо понад 3.000 дітей. Цей молодий український еміграційний доріст, перебуваючи в тяжких і складних умовинах еміграційного життя, наражений на повне культурно-національне занедбання. Перед нами стоїть грізне питання: чи зможемо ми зберегти наш еміграційний доріст і виховати його в національно-державному дусі?

Мусимо це зробити, бо це наказує нам Ідея і Кров Мучеників, пролита в імя здійснення державної незалежности України. Але це можна успішно зробити лиш тоді, коли всі без винятку причинимося своєю жертвою для цього святого діла. Ратуючи душу дитини і допомагаючи батькам, у більшості безробітним або дуже мало заробляючим, допомагаємо здійсненню нашої Ідеї.

Звертаємось до громадянства устами цих дітей: **Допоможіть нам, а ця допомога буде допомогою Україні! І Україна завжди памятатиме тих, що в тяжкій хвилині прийшли Їй з допомогою, як і тих, що були глухі на заклик. Допоможіть урятувати в першу чергу дітей сиріт по українських вояках, яких вже тепер нараховують 62. Ці діти, голодні і холодні, чекають вашої допомоги.**

Щоб здійснити велике й непомірно трудне завдання допомогти вихованню й освіті тих дітей, при Головній Управі Товариства „Український Центральний Комітет у Польщі" заклалося Товариство „Українська школа на еміграції". Тимчасова управа цього Товариства звертається до Українського Громадянства з гарячим закликом вписатися у члени Товариства і так виконати свій національний обовязок перед нашими дітьми. Вписове 1 зол., членське 1 зол. місячно. Гроші пересилати на конто 9.134 „Ukraiński Komitet Centralny w Warszawie". (Українська Школа). Адреса Управи: Warszawa, Czerniakowska 204, m. 35. п-і інжинір Г. Марченкова.

ТИМЧАСОВА УПРАВА ТОВАРИСТВА:

Шандрук П. ген.-хор., голова, Шкурат П. заступник голови, Сікора П. інж., член Управи, Денисенко П., сотн., скарбник, Марченкова Г. інж., секретар.

Варшава, 4. XI. 1935 р.

Дописи.

СТРИЙ.

Загальний Збір Взаїмної Помочи. Дня 1. грудня відбулися Заг. Збори станової організації українських учителів Окр. Відділу у Стрию. Присутніх було 37 осіб на 55 членів округи. По зложенні звідомлення і переведенні дискусії вибрано новий виділ з головою п. Котовичем Володимиром. Найближчі сходини, получені з ялинкою відбудуться 8. лютого, на які запрошено членів Товариства з цілого стрийського інспекторату.

Театр Йосифа Стадника дав у Стрию від 1. ц. м. чотири вистави. Шкода, що п. Стадник зі своєю донькою Стефою, не розуміють того, що в такому складі, який тепер мають, висилки їх праці все будуть марні.

Заг. Збори Кр. Рідної Школи. Дня 3. грудня відбулися Заг. Збори Кр. Рідної Школи в салі „Сокола" для вибору виділу і то вже втрете. Учасників було багато, і то членів, як і делегатів кружків повіту. Збори відбулися зовсім спокійно, вибрано тих членів до виділу, яких запропонувала комісія-матка. Як зачуваємо, і голова і два члени виділу перед уконституванням зрезигнували, так, щої здається, що й четвертий раз будемо вибирати виділ.

Вистава „Запорожця за Дунаєм". З ювилейною виставою „Запорожця за Дунаєм" приїхав до Стрия гурток артистів кооп. „Український Театр" у Львові. Попри малі від артистів зрештою незалежні недотягнення вистава мала великий успіх. Всі місця були випродані. На другий раз порадно було би скріпити музику для піднесення музичних вальорів.

Академічні Вечорі. Дня 8. грудня розпочав у нас цикль Академічних Вечорів Бог. Наук. Товариства у Львові виклад о. д-ра Костельника на тему „Проблема вічности". Велика саля Нар. Дому була вщерть набита цікавими послухати того викладу. Хоч тема для багатьох була за тяжка, проте ніхто не жалував, що ту годинку з напруженням слідкував за думками прелеґента.

ЧОРТКІВ.

Академія в честь Царя-Христа. Заходом Комітету Католицької Акції відбулася в Чорткові дня 8. ц. м. академія в честь Царя-Христа. В програму входили: промова о. Теодора Чубатого, пароха Чорткова, продукції хорів Старого Чорткова, Мухавки і Половець, деклямації, що їх виголосили м-р Мартюк, п-і Лідія Носикова і п. Мірус з Чорткова та Сушельницька Михайлина з Мухавки. Реферат: „Релігія, любов вітчини і політика" виголосив м-р Василь Шкварок; сольо на цитрі відіграла п-і Наталія Романовська, а п-і Вячеслава Ляховичева сольо на фортепіяні. На академії були присутні теж представники влади: повітовий староста п. Мушинський, шк. інспектор Інґльот, командант гарнізону підполк. Міцніх, командант баону КОП підполк. Цепельовський, лікар маґістрату д-р Рущінський і секретар Повітового Виділу п. Хлудек. Велика саля „Сокола", хоч виповнена по береги, далеко не могла помістити всіх тих, що хотіли взяти участь в академії. Багато людей мусіло вертатись зпід дверей салі домів, бо забракло місця. Приємно вражала присутніх гарно прибрана сцена (діло п. Миколи Пачовського) і взірцевий лад на салі. Академія, що пройшла з великим успіхом, полишила у присутніх дуже миле враження.

МИКОЛАЇВ.

В 50-ліття смерти Миколи Устіяновича. Ювилейний Комітет для вшанування памяти Миколи Устіяновича при кружку „Рідної Школи" ім. М. Устіяновича в Миколаєві н. Дн. відсвяткував у днях 14. і 15 грудня ц. р. 50-ліття смерти того заслуженого поета-письменника. Дня 14. ц. м. відбулася в парохіяльній церкві панахида і в тому дні всі громадяни Миколаєва прикрасили свої вікна наліпками та ілюмінували їх. В неділю 15. грудня ц. р. відбулася Соборна Служба Божа при співучасті майже всіх священиків миколаївської округи і тодік відслонено й посвячено памятник поета та памятну таблицю виконані нашим відомим різьбарем п. А. Коверком. Проповідь виголосив о. Соломка з Надітич. В год. 1.30 поп. відбулася у великій салі чит. „Просвіти" святочна академія, яку відкрив місцевий декан о. В. Федусевич, голова Ювилейного Комітету. Просвітянський хор з Миколаєва під проводом П. Шумського і хор кружка „Р. Ш." з Дроговижа відспівали низку пісень. Після того прегарно віддеклямувала п. Ірка Романовська вірш М. Устіяновича „До Зорі Галицької", а м-р В. Одноріг у гарно опрацьованому рефераті представив літературну творчість та гром. діяльність Мик. Устіяновича. Це свято культури є доказом не тільки пошани широких кол селення до поета-будителя, але також їх культурности, нац. свідомости та любови до рідної традиції. **Н**

РОГАТИНЩИНА.

Загальні Збори Повіт. Кружка „Рідної Школи". Дня 7. грудня ц. р. відбулися загальні збори Повітового Кружка „Рідної Школи" в салі Украінбанку. Збори отворив голова Кружка о. Щербанюк, подаючи загальний начерк діяльности Кружка за минулий рік. Докладні звіти здавали поодинокі референти. Кружок відбув у звітовому році 30 засідань. В повіті є 64 кружки „Рідної Школи". Звіт надіслало 42 кружків. Загальні збори відбулися в 37 кружках. Кружок улаштував курс для провідниць дитячих садків. Дитячі садки істнували в богатьох селах повіту, одначе звіт надіслало 15 провідниць. В дитячих садках було 612 дітей. Кружок удержує гімназію і народню школу. Фреквенція в гімназії мала. Вписалося з початком шкільного року 138 учнів, з того 107 хлопців і 31 дівчат. Згідно з новими приписами гімназія має потрібні кабінети, відчувається недостача відповідного приміщення для робітні ручних робіт. Учительська бібліотека має 867 книжок. У бібліотеці учнів є 1.300 українських, 713 польських і 173 німецьких книжок. У народній школі фреквенція велика, бо з початком року вписалося до 7 кляс 306 дітей. Прибутків мав кружок 13.951 зол., розходів 14.626 зол. Гімназія веде своє окреме діловодство, одначе не вдається їй бути самовистарчальною. Над звітами розвинулася дискусія. Бесідники підчеркували деякі дрібні непорозуміння між окреми-

ною кружка й учительським збор м гімназії та деякі незоговоження організаційного хи ру. Внесення на утворення Повітового Союзу Кружків перепало. Назагал в рогатинському повіті дещо ослабло зацікавлення рідношкільними справами, що було видно на загальних зборах, які відбулися годину пізніше. Головою Кружка вибрано знову о. Щербанюка.

Свято „Просвіти“. Заходами філії „Просвіти“ з Рогатині улаштовано дня 8. грудня святочну академію. Половину програми свята, а саме відспівання половини пісень адміністраційна влада заборонила, тому відпав зовсім виступ хору читальні „Просвіти“ з Дегови. Реферат про значіння „Просвіти“ виголосив голова філії д-р Бектрів. Співав доволі добре хор з Жовчева під проводом п. Чачуля. Присутні були в першій мірі селяни з сусідних сіл, зате дуже мало місцевої інтелігенції. Склалося так, що в той самий день місцева чит. „Просвіти“ улаштувала „Свято пісні“, сумний прояв тих відносин, які панують на рогатинському терені.

Свято пісні. Місцева читальня „Просвіти“ робила заходи улаштувати „Свято стрілецької пісні“, але адміністраційна влада не дала на це дозволу. Так відбулося „Свято пісні“, але пісні, виконані мішаним хором, мужеським хором, дутою і мандоліновою орхестрою, були майже всі стрілецькі. Виконання бездоганне. Реферат про стрілецьку пісню виголосив проф. Микола Угрин Безгрішний.

ГОРОДОК.

Доказ вдячности за довголітню працю. В неділю, 1. грудня ц. р. покинув Городок довголітній катехит місцевої гімназії о. д-р Ігнатій Цегельський, якого примусово перенесено в нечинний стан і він виїхав на сотрудництво до Камінки Струмилової. Роля, яку відограв о. д-р Цегельський у національнім і культурнім відродженні Городеччини по війні, дуже велика. О. д-р Цегельський прийшов до Городка на становище катехита місц. держ. гімназії в 1920 р. У Городку застав формальну руїну. Українські товариства знищені, громадянство пригноблене і до того здебільша національно несвідоме. Громадянським життям верховодили тут т. зв. „москвофіли“, які ще перед війною створили в Городку свою твердиню. Використовуючи національну програну українців у визвольних змаганнях, вони ще з більшою завзятістю повели свою руїнницьку роботу. І саме серед таких невідрадних відносин звився в Городку о. д-р І. Цегельський, свідомий священик-патріот, активний учасник визвольних змагань 1918-19 рр., він відразу пірнув у вир національно-громадянського життя, стаючи на чолі майже кожної громадянської справи. Українське громадянство незвичайно тим зраділо і само почало братись до праці. Городок став помалу відроджуватись, відновлялись знищені війною товариства, повставали нові. Зорганізовано теж приватну 4-клясову народню школу при кружку У. П. Т. О. д-р Цегельський став катехитом та одночасно директором тої школи, і не зважаючи на несприятливі відносини, умів вести її взірцево до 1926 р. Як катехит і священик о. д-р Цегельський поставив собі за ціль перевиховати національно і морально місцеву дітвору шкільного і позашкільного віку та одночасно переробити духово й національно ціле автохтонне громадянство. Перші відправи і церковні проповіди о. Цегельського, в яких він щиро називав усіх українцями, пригадував громадянам національні обовязки і закликав їх до праці, викликали між москвофілами гнів. Вони кидали йому різні колоди під ноги і зневажали його добре імя. Тому о. д-р Цегельський мусів уступити зі становища директора народньої школи, по якімсь часі треба було і саму школу зліквідувати. Але о. д-р Цегельський не впадав на дусі і з цілою своєю енергією став працювати в українських товариствах, головно в кружку „Рідної Школи“, якого був фактичним провідником до останніх днів свого перебування в Городку. Крім того щиро занявся вихованням молоді шкільного і позашкільного віку, закладаючи цілу сітку Марійських Дружин молоді, різні гуртки, як аматорські, хорові і т. д. Сам о. Цегельський великий симпатик співу, музики й аматорських вистав і завсіди особисто керував та організував вистави, концерти, академії. Кілька літ організував і виставив на аматорській сцені надзвичайно гарну драму релігійного змісту п. н. „Пасхальна Драма“ — на зразок західно-европейських католицьких народів (Оберамерґав у Баварії). Займався теж поширенням доброї української преси і книжок, так що за 15 літ свого перебування в Городку пустив між люди в різній формі коло 2,000.000 (два міліони) примірників різних українських друкованих видань. Як абстинент займався о. д-р Цегельський щиро протиалькогольною і протинікотиновою акцією, закладаючи брацтва тверезости при церкві, пізніше зорганізував у Городку філію „Відродження“, де був душею товариства. Не менш щиро займався і „Просвітою“, де кількакратно був головою місцевої читальні „Просвіти“ і заступником голови філії „Просвіти“. Зрозуміло, що при такій всесторонній діяльности зазнавав о. д-р Цегельський і дуже багато різних прикростей, зокрема від місцевих москвофілів. Не можна теж поминути мовчанкою праці й інших членів найближчої родини о. Цегельського. Дружина о. Ц. була душею аматорського гуртка при „Р. Ш.“ й „Союзі Українок“ і була зразком солідної та національно свідомої громадянки. Син Артемій, студент богословії, активний член студентської секції і завзятий „відродженець“, також брав живу участь у громадянському житті. Дочка Неонілія була організаторкою і провідницею дитячої бібліотеки при „Р. Ш.“. Громадянство Городеччини, свідоме великих заслуг о. д-ра Цегельського, уладило йому 2. грудня ц. р. прощальний вечір, на якім промовляло кільканадцять промовців. — Цією дорогою бажаємо о. д-рові Цегельському та його достойній родині на новім місці праці якнайкращих успіхів і всякого добра.

Р. Н.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

М-р Микола Топольницький: СПАДЩИННЕ ПРАВО. підручник спадщинного права, що обовязує у Галичині, на Волині, Поліссю і Підляшу, з додатком постанов родинного права для Галичини. Стор. 160, ф. 8⁰. Накладом „Книги“, Львів 1936 р. Зміст: Про спадщину взагалі. Устні і писемні тестаменти. Правні поучення і зразки. Судовий поділ спадщини. Конечна спадщинна частина дітей і родичів. Спадщинне право чоловіка й жінки. Книжка попереджена вступом про розпоряджування майном за життя.

Михайло Середа: РИСЕВІ ПРИГОДИ (Оповідання з доби первісних людей). Образки Якова Гніздовського. Львів 1935. В-во „Світ Дитини“. Стор. 48, ф. 8⁰.

В. Темляк: ВОГНИСТИЙ ХРЕСТ (полковник Ля Рок). Львів 1935. Книгозбірня Вістника. Стор. 88, ф. 16⁰.

Д-р Степан Божик: ІСТОРІЯ ШКІЛ В УГНОВІ. Львів, 1935. Стор. 40, ф. 16⁰.

Ад. Станкевіч: ДА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАГА ПАЛІТЫЧНАГА ВЫЗВАЛЕНЬНЯ. Вільня 1934. В-ва „Шляху Моладзі“. Стор. 128, ф. 8⁰.

М-р Володимир Барагура: СУТЬ І ЗАВДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ. Відбитка з „Нашої Культури“ 1936 р., кн. 7. Варшава. Синодальна друкарня 1935. Стор. 16, ф. 8⁰.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал місячник. Львів, грудень 1935. Р. VIII. Ч. 12. Зміст: Усьому українському громадянству (Поклик у справі місяця „Просвіти“). — А. Курдидик: Просвіта (із нагоди свята „Просвіти“) — вірш. — Франц Коковський: „Приворожимо собі долю“! — Андрій Ластовецький: У сороклїття великого відкриття (В. К. Рентген і його промені) — 1 портр. + 5 обр. — І. Костенко: „Просвіта“ на півночі. — Наталка Дорошенко: Самоосвітник і книжка. — Д.: Крилаті легкоатлети. — Остап Далекий: Про Клайпеду — 1 мапка. — Любо Бабіч. — Ярослав Пастернак. З історії ткацтва — 5 обр. — Василь Ткачук: „Андрея“ на Покутті. — Я. М. Береза: Розпадаються свідки людської ганьби — 3 обр. — Е. Кран: Кінотеатр і показ фільму — 7 обр. — Перший український педагогічний зїзд. — Василь Верниволя: Просвітянським хорам під увагу — 4 обр. — Михайло Островерха: Над озером Немі — 3 обр. — Василь Пачовський: Круговорот історії. — Е. Малик: Який мед є ліпший? — Едвард Жарський: На сталевому коні (минуле й теперішнє колеса) — 1 обр. — Д.: Дуже важне наукове відкриття. — Д.: Залізне дерево. — Ті, що від нас відійшли (Юрій Магалевський). — Бібліографія. — Є. Ю. Пеленський: Що таке етнографія? — Додаток: Павло Алепський: Подорож патріярха Макара (далі). — Нові книжки та журнали. — Листування редакції.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, грудень 1935. Р. III. Кн. 12. Зміст: О. Ольжич: ***; Олена Теліга: Вечірня пісня. — Евген Маланюк: Подорож. — Богдан Кравців: Остання осінь. — Райнер Марія Рільке: Хлопець. — Редіярд Кіплінг: Людина, що була. — Мирон Заклинський: Тиф у Галицькій Армії (спогад). — Евген Маланюк: Про мемуарія. — Михайло Островерха: Найболючіше питання сучасної Европи. — Мирослав Гоца: Візуалізм або примітивізм світовідчування. — Богдан Кравців: Проза гетта. — Л. Федорович-Малицька: Ю. Магалевський. — Дм. Донцов: „Попутчикам“ (відповідь). — М. Л.: З посового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

НАЗУСТРІЧ. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Двотижневик. Другий рік видання. Ч. 24 (48) з 15. XII. 1935. Зміст: Малярка з темпераментом і холодні риби. — Ярослав Дригинич: Із збірки „Різьблю вадаль“. — Д-р Ярослав Гординський: Про повість у Радянській Україні. — Арета: Дві тіні. — Осип Бодмарович: Початок української картографії. — Павло Ковжун: Ю. Магалевський. — Мих. Рудницький: Тверезий фанатик. — Ол. Кульчицький: Люди тужать за світоглядом. — Нова книжка для дітей. — Лев Толстой: З „Деника“. — З Українського Інституту для дівчат в Перемишлі. — Летіло 40 сорок. — Нові видання. — 17 ілюстрацій. — Ціна 50 сот.

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки. Луцьк, 15. грудня 1935 р. Рік V. Ч. 6. — Зміст: П. Коваль-Степовий: На цвинтарищі. — Йов Шумський: Каліка. — Елв. Гура: Поліщуки. — о. Д. Чирський: Журиться Мотря. — Гр. Луцик-Мулявк: Молитва. — Микола Турко: З останків літа. — П. Носувець З життя Олекси Стороженка. — П. Кравчук: Зима. — П. Мегик: Листопадові спомини. — М. Г.: Симон Петлюра по італійськи. — П. Зінченко: Дещо про мистецьке життя Волині. — Д-р Р. Могильницький: З медицини. Сухоти костей. — Г. Лебідь: Дещо зі старих джерел. — Смішне в житті славних. — Трибуна читачів Нашого Світу. — Літературний фейлетон: Думки на самоті. — Про все потроху.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. — Львів 15. грудня 1935. Р. IV. Ч. 23—24. Зміст: Рідна Школа в 1934-35 році. І. Представництво Р. Ш.; II. Стан шкільництва Р. Ш. III. Бурси Р. Ш. IV. Дитячі садки, захоронки і світлиці. V. Доріст Р. Ш. VI. Українська Порадня для вибору звання при Р. Ш. VII. Організаційна діяльність Р. Ш. VIII. Правна оборона шкільництва й учительства. IX. Жертвенність на Р. Ш. X. Допомога заграниці. XI. Внутрішня позичка Р. Ш. XII. Книгарня й Видавництво Р. Ш. XIII. Висновки. XIV. Замкнення рахунків і біланс. Коляда в 1936 р.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник. Львів, листопад 1935. Р. V. Ч. 11. Зміст: Б. Лисянський: * * * — Р. Дурбак: Летунське серце; * * * — Дм. Бандуренко: скорки. — Наталія Королева: Учитель. — С. Шелухин: Що таке „Галица“ в „Слові о полку Ігоревім“. — В. Залозецький: Олекса Новаківський. — А. С. Еддінгтон: Упривілейоване становище землі у всесвіті (переклад). — о. д-р Г. Костельник: Божа свідомість. — Рецензії. — З преси і журналів.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 24 (30), з неділі 15. грудня ц. р. Зміст: Ростемо, але чи так, як треба? Інж. Мілянич — Виробничі можливости. І. Повітова Анкета Секцій Корінників у Львові. Вирізки з преси: Чернівецький „Час“ про наш часопис. Прискорім кроку. „Німий сойм купецтва“. Думка про майбутнє. Тернопільщина потребує гуртівні. З організаційної поїздки. Районова легалізація мірил з початком 1936 р. Ринок і ціни. Різні інформації податкові і станові. Нові станиці. Малий фейлетон Бруньки: Повільно, але послідовно, тощо.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Товариства. Львів липень-жовтень 1935. Р. XI. Ч. 3. Зміст: Інж. М. Кириченко: Будова доріг і мостів на Закарпатті. — Д-р Д. Дзерович: Середники до чищення і миття. — Реферати. — Огляд. — Звідомлення Українського Технічного Товариства.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕТЕРАН, збірник статтей на актуальні теми. Варшава 1935. Ч. 1.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 15. грудня 1935. Р. XV. Ч. 50.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів грудень 1935. Р. V. Ч. 50.

КОМАР, Львів 1. грудня 1935. Р. III. Ч. 48.

НАШ СВІТОГЛЯД, науково-виховний журнал. Стрий 1. грудня 1935. Р. I. Ч. 2.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 1. грудня 1935. Р. XI Ч. 47.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, грудень 1935. Р. XV. Ч 154.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, січень 1935. Р. XV. Ч. 155.

Театри.

Театр „Заграва" під проводом В Блавацького.

Щирець

21. XII. „Святе полумя".

22. „Обітована Земля (О. Олеся).

Зі Щирця Театр від'їздає Миколаїв над Дністром. Перша вистава у Миколаєві в понеділок 23. XII. ц. р.

Великий Міський Театр.

Субота, 21. XII. год. 8 веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю" з І. Кульчицькою.

Неділя, 22. XII. год. 3.30 ціни найнижчі „Авантюра в раю"; год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 22. XII. год. веч. Аб. 7. „Івась із місяця".

Кіна.

АДРІЯ: „Американські пачкарі", „Забавка".

АПОЛЬО: „Кохай тільки мене".

АТЛЯНТИК: „Нічні метелики".

БАНДА: „Велика подія", „Скінчена весна".

ҐРАЖИНА: „Дві Нові".

КАСИНО: „Його величність шофер".

КОЛІСЕЙ: „Я тобі довіряла", ревія „Публика має голос".

КОПЕРНИК: „Ідьонка" з Франціскою Ґаль.

МАРУСЕНЬКА: „Буря над Андами".

МІРАЖ: „Сьогодні нуждар, завтра пан".

МУЗА: „Ідемо до щастя".

ПАКС: „Віва Вілья!"

ПАЛЯС: „Любовні маневри".

ПАН: „Чоловіки до вибору", „Щастя на вулиці".

РАЙ: „Їх Екселенція цілує (Джанет Ґейнор).

СОНЦЕ: „Шойно вчора" та ревія „Поминки на Богданівці".

СВІТ: „Циганські мельодії".

СТИЛЬОВЕ: „Вацусь", ревія „Що чувати?"

ТЕНЧА: „Флїп і Флял" як брат дівволи".

ТОЙ: „Хрестоносні походи" Сесіля Б. Міля.

УТІХА: „Вбивство в Трінідаді" та ревія.

ХИМЕРА: „Сьогодні вечором у мене".

Закордонне радіо.

Субота, 21. грудня 1935.

Відень (506,8) 15.15 Концерт орх. мандолїністів, 16.45 „Івась і Ґануся" оп. Гумпердінка, 22.10 Форт. рецітал ь, **Брно** (325,4) 15.40 Дїточий хор, 20.55 „Ялинка" мельодрама Фібіха, **Праґа** (470,2) 12.35 Концерт оп. орх. 15.20 Вок. дуети, 16.05 Легка музика, 17.55 Коляди на м'ш. хор, 19.55 Концерт військ. орх., **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 16.15 Авд. для дїтей, 17.00 Легка музика. 21.45 „Отельо" оп. Верді. **Білгород** (437,3) 11.30 Концерт, 17.00 Сп. рецітал ь, 20.00 Російські та циг. романси, 22.20 Гавайські мельодії, **Берлін** (356,7) 12.00 Розривковий концерт, 14.15 Муз. дрібнички, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00 Музика. Вес. пополудне, 18.00 Нар. танки й пісні, **Кельн** (455,9) 12.00 Концерт, 19.00 „Зима" Гайдна — з циклю Пори року (спів. муз.), **Мінхен** (405,4) 15.15 Пісні Р. Шумана, 18.00 Нар. пісні, 18.30 Форт. рецітал ь, 19.65 Російська камер. музика. 20.10 Нар. музика. **Штутґарт** (522,6) 18.30 Концерт гармоністів, 19.00 Коли вечори найдовші — муз.-словна авд. 20.10 „Дочка полку" ком. опера Доніцетія, **Будапешт** (549,5) 13,30 Концерт, 18.00 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх. 19.30 Джезова форт. музика. 20.10 „Соня" оп. Будая, **Мілано** (221,1) 11.30, 13.15 16.00 Легка, танкова й популярна музика, 20.50 „Каза мія" оп. Пієтрія, **Рим** (420,8) 16.00 Концерт квартету цитристів, 19.45 Муз. вечина, 20.50 Скрипка, 22.11 Танк. музика.

Неділя, 22. грудня 1935.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Смичкові квартети, 18.30 Розривковий концерт (музика, спів), 22.22 Арії та пісні, **Братислава** (298,8) 12.40 Концерт, 20.50 Коляди в супр. гармонії, **Брно** (325,4) 10.15 Патріотичні пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття. **Мор. Острава** (269,5) 19.00 „Три дні щастя" оперетка Піхти, **Праґа** (470,2) Солісти, **Париж** (1648) 15.15, 21.00 Спів, 17.00 Театр Уяви, 21.45 фр.-бельг. вечір (спів, музика), **Білгород** (437,3) 13.15, 20.30 Нар. пісні, 18.30 Сп. рецітал ь, 19.50 Концерт квінтету, **Берлін** (356,7) 10.00 14.15 Легка музика, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 9.00 Веселий поранок — нар. музика, дует Водлерів, 18.09 Блакитне світло — різдвяні пісні, 19.30 „Різдво" ораторія Баха, **Кельн** (455,9) 11.30 Квартет с-дур Бетовена, 12.00 музика, **Ляйпціґ** (382,2) 8.25 Нар. пісні, хор, 11.30 Кантата Баха: „Дапу іст ершінен дер Зон Ґотес", 14.30 Музика, 18.15 Староголяндські коляди, **Мінхен** (405,4) 10.30 Нар. музика, 13.00 Концерт, 14.40 Пісні в супр. лютні, 19.20 Пісні й музика, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх. 15.50 Циг. музика, 18.35 Сольо на тароґато, 19.25 Спів, **Мілано** (221,2) 13.10 Вок. авд., 21.15 Скрипка, **Рим** (420,8) 13.10 Вок. авд., 17.00 Симф. концерт, 20.25 Італ. оп. мельодії, 21.45 Камер. музика.

Львівське радіо.

Субота, 21. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для школи, 11.57 Сиґнал часу. 12.03 Полудневий денник, 12.15 Концерт камер. орх., 13.00 Бердовська хвилина з гр. пл., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Зі світа казок — концерт, 15.00 „Христофор Арцішевський" фраґм. із повісти Богд. Рихлїнського, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Арії та пісні в вик. Ев. Мая в супр. форт., 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає. 17.00 Репортаж із Сх. Пруси: „Таненберґденкмаль і Серце на Росі", 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Світ наших звірів: Горностай, 17.50 Влоцлавок. 18.00 Пісеньки й танки вашого приятеля — авд. для дїтей, 18.30 Огляд жіночих видань, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Славні співаки у звуковику з гр. пл., 19.00 Німець про Львів (про книжку д-ра Коіца), 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт Ердянового хору, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Краків старинний город. 21.30 Весела Сирена, 22.00 Легка музика, орх., 23.05 Танк. музика. орх.

Неділя, 22. грудня 1935.

9.00 Ранішня авд., 10.05 Богослуження: Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу. 12.03 Театр. вістки. 12.15 Муз. поранок; у перерві ок. 13.0 „Господар і наймит" Льва Толстоя, 14.10 „Ганька" фраґм. із пов. Р. Тушовського „Спека", 14.30 Муз. репортаж: Серед великих артистів, 15.00 Лісова скринька, 15.15 Легка музика з ґр. пл., 15.25 Огляд ринків рільних продуктів, 15.38 Музика з гр. пл., 15.45 Наше лікувальне зілля та його пристосування, 16.00 Оповідання „Про черепаху, що не прийшла в пору", 16.15 Концерт, 16.45 **Поліські пісні, нар. хор.** 17.00 Танкова музика, 17.40 Словно-муз. авд. 18.00 М. Ґавель: Форт. тріо, у вик. Ір. Дубіської, скрипка, віольонч., 18.30 Театр Уяви: „Панотець Петро" К. Пшерви-Тетмаєра. 19.10 Реклям. концерт, 19.25 Спорт. вістки, 19.30 Щерез: Оп. попурі з гр. пл., 19.45 Поет новини, 20.00 Симф. концерт, 20.45 Виїмки з творів Й. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Місто за сімома горами, 21.45 Спорт. вістки, 22.00 Концерт піаністів призначених на шопенівський концерт, 23.05 Танкова муз. з гр. пл.

Радіокутик.

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТЕЛЕВІЗІЇ.

За останніх пять літ телевізійна техніка удосконалилася до такої міри, що вже недалеко є хвилина, коли телевізійні апарати будуть доступні для широких кол суспільности. Швидкий розвиток техніки ультра-коротких хвиль і великий досвід, здобутий підчас проб із лямпами Бравна, причинилися до того, що практично перепроваджена телевізія буде вже в найближчому майбутньому.

Останні досліди з телевізійною висильною стацією (довжина хвилі 7 м.), антена якої була поміщена на горі радієвої вежі в Берліні, дали цілком задовільні наслідки. Здобули образ з 40.000 світляних пунктів, що є цілком задовільне, бо напр. домашнє кіно дає нам образ із 50.000—100.000 світляних пунктів. Уже тепер можна переказувати досить складні збірні сцени телевізією з цілком добрим ефектом.

Серцем телевізійного приймача є лямпа Бравна, яка дозволяє добувати на флюоризуючому екрані образ розміром 18 на 24 цм. Решта помічних частин апаратури, як синхронізуюче приладдя та реґулятори, голосник для музики або людської мови і т. п., у новочасно сконструованих телевізорах є вмонтовані до одної скринки.

Обслуга такого телевізора значно облегшена і можна передбачати, що в недовгому часі можна буде осягнути можливість так зв. однострійної реґуляції.

Укладання програм висильної телевізійної стації вимагає великої уваги. З огляду на її багатосторонність сучасна техніка спеціяльно звернула увагу на майбутні можливости передбачаемого її розвитку. В цей спосіб уже тепер перевірили можливість трансмітування фільм та менших сцен, як напр. появу голови спікера або прелеґента, а крім того, не кажучи вже про ріжного роду театральні вистави, ріжних збірних сцен, як напр. імпрез спортових, громадських, політичних, культурних і т. п.

Телевізія має перед собою велике поле ділання. Теж під оглядом програмовим вона напевно стане до кількох літ дійсним доповненням радіофонії.

Для переказування телевізійних трансмісій потрібні всякі типи висильних стацій, будова яких уже розпочалася. Кожен тип буде вжитий в залежности від типу рівнолеглої радієвої авдиції. В Німеччині будують тепер спеціяльну салю для трансмісії фільм, яка має додаткову інсталяцію, що дозволяє переказувати менші сцени й образи. Технічний процес відбувається в порожнечі, в якій крутиться так зв. коля Ніпкова зі швидкістю 6.000 оборотів на хвилину. Світло достарчають найновіші типи лукових ламп великого напруження. Вони вимагають електричного струму напруженням 150 А.

Докладне дослідження технічних проблем, звязаних із телевізією, виказало, що її вимоги дуже трудні. Ще кілька літ тому перепровадити телевізійну трансмісію 180-ти сполучених образів здавалося неможливим. Щоб осягнути це, треба було спрямувати досліди на цілком нові шляхи.

Не дивлячись на незвичайні успіхи, осягнені в царині телевізії, ще багато бракує до того, щоб телевізійна техніка осягнула цілком задовільний ступінь розвитку.

Телевізійні відбірні апарати, які мають невдовзі звитися на ринку, не будуть доступні для кожного. Однак згодом після упрощення складних конструкцій, вони стануть напевно таким самим популярним і необхідним домовим приладдям, яким є сьогодні радіоприймач.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29.

На нинішній варшавській біржі нотовано такі курси: Бельгія 89.28, 89.46 89.10, Берлін 213.45, 213.98, 212.92, Копенгаґа 116.60, 116.89, 116.31, Голяндія 359.20, 359.92, 358.48, Льондон 26.13, 26.20, 26.06, Н. Йорк кабель 5.30 і 3/8, 5.31 і 5/8, 5.29 і 1/8, Ослo 131.15, 131.48, 130.82, Париж 34.99, 35.06, 34.92, Прага 21.97, 22.01, 21.93, Стокгольм 134.75, 135.08, 134.42, Швайцарія 172.10, 172.44, 171.76, Мадрид 72.60, 72.75, 72.45.

Акції Банку Польського 96.50, Страховичі 31.00, Ліньпол 7.25.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Жито одноціле станд. І.	13.25—13.50
Жито одн.	13.00—13.25
Мука пш. І. А.	31.00—31.50
Мука пш. І. Б.	29.50—30.00
Мука пш. І. Ц.	28.00—28.50
Мука пш. І. Д.	26. 0—26.50
Мука пш. І. Е.	25.00—25.50
Мука пш. ІІ. А.	25.00—25.50
Мука пш. ІІ. Б.	24.25—24.75
Мука пш. ІІ. Ц.	24.00—24.50
Мука пш. ІІ. Д.	23.25—23.75
Мука пш. ІІ. Е.	22.50—23.00
Мука пш. ІІ. Ф.	21.00—21.50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20-го грудня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

кг. масла десерового бльокового без опакування	2.70	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуваннями	2.74.50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2.80	„
1 л. молока	0.16	„
1 л. сметани	0.75	„
1 к. яєць	5.20—5.25	„

Тенденція на масло звишкова, на яйця сильна, на молоко вдержана, на сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. XII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахоязарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні когути І кл. до 1.30 кг.	0.85	„
Цьогорічні курочки І. кл.	0.95	од.
Однорічні, товсті курки І. кл.	0.90	„
Когути І. кл. до 1.30 кг.	0.90	„
Товсті качки І. кл.	0.95	„
Товсті індики І. кл.	1.—	„
Товсті пантарки	1.00	„

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Приймає нових доставців.

ОГОЛОШЕННЯ.

На підставі Розпорядку Президента Річипосполитої Польської з дня 12. червня 1934. Dz. U. R. P. Nr. 59. poz. 509 починаємо брати назад з обігу наші 8-процентові, долярові заставні листи, виміняючи їх на нові заставні листи золотові 4 і пів процентові 55-літні.

Отсим взиваємо всіх власників долярових заставних листів (8-процентових 16 і пів літніх та 33-літніх) до їх виміни на нові заставні золотові листи 4 і пів процентові 55-літні з тою заміткою, що почавши від дня 31. грудня 1935 р. будемо гонорувати купони тільки від нових заставних листів, що є у золотовій валюті.

ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ ЗЕМСКЕ У ЛЬВОВІ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.